Филологические науки/1.Методика преподавания языка и литературы.

Гордієнко Н.М.

Національний Технічний Університет України „Київський Політехнічний Інститут”

Особливості викладання іноземної мови у різнорівневих групах

Безсумнівним є той факт, що викладання іноземної мови в різнорівневих групах представляє суттєві складнощі. На жаль, викладачі англійської мови вищих технічних навчальних закладів у переважній більшості випадків мають справу саме з так званими неоднорідними групами, де студенти мають різний рівень володіння мовними навичками, а також різні здібності до оволодіння мовами, мотивацію, інтереси тощо. Не можна не погодитися з точкою зору, що будь-яка група, з якою працює викладач іноземної мови є в тій чи іншій мірі неоднорідною. Поширеність даної проблеми саме в вищих навчальних закладах можна легко пояснити тим, що будь-яка група університету складається як з випускників сільських, так і міських шкіл. А випускники сільських шкіл, як правило, мають значно нижчий рівень володіння іноземною мовою у порівнянні з учнями міських шкіл. Більше того, навіть серед студентів, що навчаються на технічних спеціальностях, звичайно, є певна кількість таких, що мають гуманітарний склад мислення, що означає, що від самого початку вони мають певні переваги у оволодінні мовними навичками в порівнянні з студентами математичного складу.

Отже, які існують шляхи вирішення даної проблеми? По-перше, peer tutoring. Використання роботи в парах на основі принципів peer tutoring значно покращує навички не тільки слабких студентів, а також допомагає закріпити навички сильних студентів, які зазвичай з великим задоволенням і відповідальністю виконують роль «помічника-консультанта». Наприклад, коли під час пари студенти з високим рівнем знань і студенти з низьким рівнем знань виконують однакове завдання, звичайно сильні студенти впораються з

завданням швидше, тому можна запропонувати сильним студентам допомогти слабким, тобто виступити в ролі консультанта.

По-друге, застосування різних видів завдань для студентів з різними рівнями знань вирішує велику кількість проблем - по-перше, викладач впевнений, що як сильні, так і слабкі студенти можуть успішно впоратися з поставленими задачами, по-друге, для виконання різнорівневих завдань сильним та слабким студентам потрібно витратити приблизно однаковий час. Це позбавляє нас ситуацій, коли слабкому студенту для виконання завдання потрібно витратити втричі більше часу, ніж сильному студенту, а це може призводити до демотивації слабких студентів, навязуванню психологічного бар'єру у вивченні іноземної мови тощо.

Насправді, вибір того чи іншого шляху вирішення проблеми викладання у різнорівневих групах залежить, в першу чергу, від групи, з якою працює викладач. Якщо в групі панує доброзичлива атмосфера, де сильні студенти з радістю готові допомогти своїм більш слабким одногрупникам, однозначно можно стверджувати, що викладач може застосовувати принципи peer tutoring, завдяки яким зможуть покращити знання як слабкі, так і сильні студенти. Якщо ж у групі є сильні студенти, які зверхньо ставляться до студентів з низьким рівнем знань, в такому випадку застосування принципів peer tutoring є неприпустимим, оскільки це може призвести до нав'язування слабким студентам психологічного бар'єру у вивченні іноземної мови. В такому випадку для того, щоб надати змогу слабким студентам повірити в власні сили, найкращим буде використання на парі різнорівневих завдань. У випадках, коли у різнорівневій групі студенти все ж таки виконують однакове завдання, викладачеві також необхідно підготувати додаткове завдання для сильних студентів, оскільки зрозуміло, що сильні студенти швидше впораються з завданням, ніж їх більш слабкі одногрупники.

Звісно ж, поділ студентів на групи за рівнем володіння мови є найкращим варіантом як для викладача (оскільки робота з різнорівневою групою в рази ускладнює роботу викладача), так і для студентів, оскільки слабкі студенти не

мають страху зробити помилку. Проте, всі ми знаємо, що цей варіант є майже утопічним для технічних ВНЗ. В переважній більшості випадків, група, яка складається в середньому з 16 "технарів" буде тією чи іншою мірою неоднорідною. Саме тому, завдання викладача при роботі з неоднорідною групою полягає ще і в створенні доброзичливої атмосфери на парі, в якій зводяться до мінімуму стресові фактори для студентів з дуже низьким рівнем знань, вони відчувають себе розкутими і не бояться зробити помилку і бути при цьому осміяними, а викладач буде мати можливість здійснювати свою діяльність в повному обсязі.

Якщо ми маємо справу з різнорівневою групою, навряд чи дуже слабкі студенти можуть не усвідомлювати реальний рівень своїх знань. Проте викладач може поводити себе таким чином, що слабкий студент з заниженою самооцінкою навіть не зрозуміє, що до нього ставляться як до студента з низьким рівнем знань. Майстерність викладача і полягає в тому, щоб всі студенти під час роботи на уроці відчували себе комфортно, сильні студенти не втрачали мотивацію, очікуючи поки слабкі студенти впораються з завданням, яке сильні студенти вже давно виконали, слабкі студенти не повинні опинитися в ситуації, коли вони повністю "завалюють" виконання тієї чи іншої вправи, це ще більш знизить самооцінку студента і зайвий раз "переконає" даного студента в нібито неспроможності оволодіння іноземною мовою. Слід зазначити, що працюючи в різнорівневій групі, в кожному конкретному випадку і до кожного конкретного студента викладач повинен підібрати свій підхід, враховуючи психологічні особливості даного студента.

Література:

1. Harmer J. (2007). How to Teach English. Essex: Pearson Longman.
2. Topping, K. (1996). The Effectiveness of Peer Tutoring in Further and Higher Education: A Typology and Review. Higher Education, 32, 321-345